

## بخش اول: پرسشنامه رضایت شغلی یا شاخص توصیفی شغلی (JDI)

خواهشمند است میزان رضایتمندی یا نارضایتی خود، در حیطه‌های مختلف مرتبط با شغل خود را در جداول زیر، با علامت دایره بر روی عدد مورد نظر مشخص کنید.

### الف) شغل شما

| شماره | بیشترین میزان                            | نمره |   |   |   |   | کمترین میزان                                 |
|-------|------------------------------------------|------|---|---|---|---|----------------------------------------------|
| ۱     | پیچیده                                   | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | ساده                                         |
| ۲     | غیر تکراری و نیازمند خلاقیت              | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | روتین و تکراری                               |
| ۳     | وظیفه کاملاً روشن و مشخص                 | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | وظیفه مبهم و نامشخص                          |
| ۴     | متناسب                                   | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | نامتناسب                                     |
| ۵     | رضایت بخش                                | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | نارضایت بخش                                  |
| ۶     | محترمانه                                 | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | غیر محترمانه                                 |
| ۷     | مفید و ارزشمند                           | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | کار بی ارزش                                  |
| ۸     | نشاط آور                                 | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | کسل کننده                                    |
| ۹     | راحت و آسان                              | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | سخت و خسته کننده                             |
| ۱۰    | احساس موفقیت و دستیابی به هدف            | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | بی نتیجه بودن                                |
| ۱۱    | بدون مخاطره                              | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | پرمخاطره و ریسک پذیر                         |
| ۱۲    | وسایل و ابزار کار لازم وجود دارد         | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | وسایل و ابزار کار لازم وجود ندارد            |
| ۱۳    | وقت استراحت کافی در حین کار              | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | نداشتن وقت استراحت کافی در حین کار           |
| ۱۴    | زمان آزاد کافی بعد از کار                | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | زمان آزاد کافی بعد از کار وجود ندارد         |
| ۱۵    | امنیت شغلی وجود دارد                     | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | امنیت شغلی وجود ندارد                        |
| ۱۶    | شرایط محیط فیزیکی کار مناسب است          | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | شرایط محیط فیزیکی کار مناسب نیست             |
| ۱۷    | استقلال کاری وجود دارد                   | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | استقلال کاری وجود ندارد                      |
| ۱۸    | بالا بودن اهمیت شغل                      | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | پایین بودن اهمیت شغل                         |
| ۱۹    | غرور و افتخار شغلی وجود دارد             | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | غرور و افتخار شغلی وجود ندارد                |
| ۲۰    | موجب افزایش مهارت‌های شغلی شما می‌شود    | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | موجب افزایش مهارت‌های شغلی شما نمی‌شود       |
| ۲۱    | موجب رشد شما می‌شود                      | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | موجب رشد شما نمی‌شود                         |
| ۲۲    | ایجاد تعادل بین تقاضاهای کاری و خانوادگی | ۱    | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | عدم ایجاد تعادل بین تقاضاهای کاری و خانوادگی |

جهت دریافت فایل word (قابل ویرایش) این پرسشنامه

اینجا کلیک نمایید

(ب) مسئول مستقیم یا سرپرست

| شماره | بیشترین میزان                       | نمره      | کمترین میزان                                   |
|-------|-------------------------------------|-----------|------------------------------------------------|
| ۱     | صلاحیت تخصصی دارد                   | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | صلاحیت تخصصی ندارد                             |
| ۲     | باهوش                               | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | کند ذهن                                        |
| ۳     | وقتی مورد نیاز است، در دسترس است    | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | وقتی مورد نیاز است، به سختی می توان او را یافت |
| ۴     | متین و مودب                         | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | پرخاشگر و بی ادب                               |
| ۵     | صبور و شکیبا                        | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | زود رنج                                        |
| ۶     | لایق و شایسته                       | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | نالایق                                         |
| ۷     | با تقوا                             | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | بی تقوا                                        |
| ۸     | نظارت و کنترل متعادل دارد           | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | نظارت و کنترل بیش از حد دارد                   |
| ۹     | رعایت حال من را می کند              | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | رعایت حال من را نمی کند                        |
| ۱۰    | اعتبار و رابطه با مقامات مافوق دارد | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | اعتبار و رابطه با مقامات مافوق ندارد           |
| ۱۱    | با من رابطه متقابل دارد             | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | با من ارتباط متقابل ندارد                      |
| ۱۲    | انعطاف پذیر است                     | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | خشک و متعصب است                                |
| ۱۳    | در کارهایم دخالت نمی کند            | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | در کارهایم دخالت بی جا می کند                  |
| ۱۴    | من را از نتیجه کارم مطلع می سازد    | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | من را از نتیجه کارم مطلع نمی کند               |

(ج) همکار

| شماره | بیشترین میزان          | نمره      | کمترین میزان            |
|-------|------------------------|-----------|-------------------------|
| ۱     | تشویق و ترغیب کننده    | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | دلسرد کننده             |
| ۲     | وفادار و متعهد         | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | بی تعهد                 |
| ۳     | سریع عمل می کند        | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | کند عمل می کند          |
| ۴     | احساس مسئولیت می کند   | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | احساس مسئولیت نمی کند   |
| ۵     | زیرک و باهوش           | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | کند ذهن                 |
| ۶     | فعال                   | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | تنبل                    |
| ۷     | رعایت حال من را می کند | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | رعایت حال من را نمی کند |
| ۸     | خوش برخورد             | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | ناخوشایند               |
| ۹     | دوستانه و صمیمی        | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | خشک و رسمی              |
| ۱۰    | پر جاذبه               | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | کم جاذبه                |
| ۱۱    | تعاون و همکار          | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | بی تفاوت و لاقید        |

اینجا کلیک نمایید

### د) ارتقاء

| شماره | بیشترین میزان                    | نمره      | کمترین میزان                      |
|-------|----------------------------------|-----------|-----------------------------------|
| ۱     | عادلانه                          | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | ناعدالانه                         |
| ۲     | مسیر ارتقاء شغلی مشخص است        | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | مسیر و نحوه ارتقاء شغلی مشخص نیست |
| ۳     | ارتقاء بر اساس توانایی           | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | ارتقاء دلبخواه (بی حساب و کتاب)   |
| ۴     | مستمر                            | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | متناوب                            |
| ۵     | ارتقاء بر اساس ضابطه             | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | ارتقاء بر اساس رابطه              |
| ۶     | تعیین درجه عادلانه               | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | تعیین درجه ناعادلانه              |
| ۷     | فرصت مناسب برای ارتقاء وجود دارد | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | فرصت محدود برای پیشرفت و ارتقاء   |

### ه) حقوق و مزایا

| شماره | بیشترین میزان                               | نمره      | کمترین میزان                                |
|-------|---------------------------------------------|-----------|---------------------------------------------|
| ۱     | بدون تبعیض                                  | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | با تبعیض                                    |
| ۲     | خیلی زیاد                                   | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | خیلی کم                                     |
| ۳     | برای مخارج ضروری ام کافی است                | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | کفاف مخارج روزانه ام نمی دهد                |
| ۴     | برابر استحقاق من است                        | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | کمتر از استحقاق من است                      |
| ۵     | اضافه کاری پرداخت می شود                    | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | اضافه کاری پرداخت نمی شود                   |
| ۶     | مبلغ اضافه کاری هر ساعت مناسب است           | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | مبلغ اضافه کاری هر ساعت نامناسب است         |
| ۷     | با حقوقم توانایی خرید کالاهای تجملی را دارم | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | با حقوقم توان خرید کالاهای معمولی وجود دارد |
| ۸     | حق مدیریت پرداخت می شود                     | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | حق مدیریت پرداخت نمی شود                    |
| ۹     | حق مدیریت بسیار زیاد است                    | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | حق مدیریت بسیار کم است                      |

### و) شرایط کار در محیط فعلی

| شماره | بیشترین میزان                            | نمره      | کمترین میزان                              |
|-------|------------------------------------------|-----------|-------------------------------------------|
| ۱     | تهویه مناسب در محیط کار وجود دارد        | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | تهویه مناسب در محیط کار وجود ندارد        |
| ۲     | تجهیزات اداری مناسب در محل کار وجود دارد | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | تجهیزات اداری مناسب در محل کار وجود ندارد |
| ۳     | نور کافی در محل کار وجود دارد            | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | نور کافی در محل کار وجود ندارد            |
| ۴     | محیط کار کاملاً بهداشتی است              | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | محیط کار غیر بهداشتی است                  |
| ۵     | تجهیزات اداری به خوبی استقرار یافته اند  | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | تجهیزات اداری به خوبی استقرار نیافته اند  |
| ۶     | تعداد روزهای کاری مناسب است              | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | تعداد روزهای کاری نامناسب است             |
| ۷     | تعداد ساعات کاری رضایت بخش است           | ۵ ۴ ۳ ۲ ۱ | تعداد ساعات کاری رضایت بخش نیست           |

اینجا کلیک نمایید

## بخش دوم: تاریخچه و پایه‌های نظری پرسشنامه رضایت شغلی یا شاخص توصیفی شغلی (JDI)

پرسشنامه رضایت شغلی (JDI) که گاهی پرسشنامه خوشنودی شغلی نیز نامیده می‌شود در اصل یک شاخص توصیفی شغل<sup>۱</sup> است اما برای سنجش رضایت شغلی نیز به کار می‌رود. این پرسشنامه در سال ۱۹۶۹ توسط اسمیت، کندال و هیولین ساخته شد و در بیش از ۱۰۰۰ موسسه و شرکت برجسته استفاده می‌شود. پرسشنامه رضایت شغلی (JDI) شش جنبه از کار و رضایت شغلی را می‌سنجد:

۱. ماهیت کار

۲. سرپرستی

۳. ترفیع و ارتقاء

۴. حقوق

۵. همکاران

۶. و شرایط محیط کار

در ایران نسخه‌های متعددی از این پرسشنامه وجود دارد که گاهی سبب سردرگمی پژوهشگران شده است. همچنین قابل ذکر است که در فرم ایرانی این پرسشنامه که توسط دکتر بهروزی و همکارانش (۱۳۸۷) تهیه شده است تغییراتی در نمره گذاری آن ایجاد شده است. آلفای کرونباخ و اعتبار ملاکی این پرسشنامه بر اساس پژوهش بهروزی فرد و همکارانش (۱۳۸۷) در جدول زیر آمده است.

| شاخص توصیفی شغل        | آلفای کرونباخ | اعتبار ملاکی |
|------------------------|---------------|--------------|
| ماهیت کار              | ۰/۴۱          | ۰/۷۴۷        |
| ترفیعات                | ۰/۴۱          | ۰/۶۱۹        |
| سرپرستی                | ۰/۴۱          | ۰/۸۶۵        |
| حقوق                   | ۰/۴۱          | ۰/۷۱۰        |
| همکاران                | ۰/۴۱          | ۰/۸۵۴        |
| نمره کل شاخص توصیف شغل | ۰/۴۱          | ۰/۷۵۰        |

جهت دریافت فایل word (قابل ویرایش) این پرسشنامه

<sup>1</sup> Job Descriptive Index

اینجا کلیک نمایید

### بخش سوم: نمره گذاری پرسشنامه رضایت شغلی یا شاخص توصیفی شغلی (JDI)

باید توجه شود که این پرسشنامه دارای فرم‌های مختلفی است که گاهی به صورت بلی/خیر و گاهی به صورت طیف لیکرت نمره گذاری شده است. در فایل حاضر کامل‌ترین شکل پرسشنامه قرار داده شده است. نمره گذاری این پرسشنامه در هر زیرمقیاس در داخل پرسشنامه قرار داده شده است. تنها کافی است که در هر زیرمقیاس نمرات ماده‌ها را جمع نمایید تا نمره آن زیرمقیاس به دست آید. همچنین پرسشنامه دارای یک نمره کل نیز هست که با جمع بندی نمرات تمام سوالات به دست می‌آید.

### منابع

- بهروزی، ناصر؛ نعیمی، عبدالزهره؛ شکرکن، حسین؛ تقی‌پور، منوچهر. (۱۳۸۷). مقایسه عدالت سازمانی، خشنودی شغلی و سلامت روانی کارکنان معلول و غیرمعلول سازمان‌های دولتی شهر اهواز. *مجله علوم تربیتی و روان‌شناسی*، ۳ (۱۵)، ۱۳۷-۱۵۲.

- Smith PC, Kendall LM, Hulin CL. The Measurement of Satisfaction in Work and Retirement: A Strategy for the Study of Attitudes: Rand McNally; 1969

جهت دریافت فایل word (قابل ویرایش) این پرسشنامه

**اینجا کلیک نمایید**